

LAMPSS įmonės kodas 301572530
Atsiskaitomoji sąskaita LT-627180900000695099, AB Šiaulių bankas

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkei
Loretai Graužinienei
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius

2015-12-14 Nr. 13

LR Seimo nariams
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius

KREIPIMASIS

Dėl Mokslo ir studijų įstatymo NR. XI-242 projekto gražinimo rengėjams

Priėmus Mokslo ir studijų įstatymą (MSĮ 2009 m.) Nr. XI-242 buvo įvykdyta viso aukštojo mokslo sektoriaus reforma. Po priėmimo buvo konstatuota, kad 36 šio įstatymo nuostatos prieštarauja LR Konstitucijai. Minėtas įstatymas įvedė naują aukštųjų mokyklų valdymo modelį, ženkliai suvaržantį jų autonomiją, įtvirtinantį valdžios vertikale, ydingą finansavimą per studento krepšelį, kuris sukومercino aukštąjį mokslą. Buvo privestinai pakeistas valstybinių aukštųjų mokyklų statusas.

Dar 2007 m. politinių partijų susitarime buvo nuspręsta, kad efektyvi ir konkurencinga mokslo ir studijų sistema yra esminė Lietuvos visuomenės ir ūkio klestėjimo, kiekvieno jos piliečio visaverčio gyvenimo sąlyga. Buvo pažymėta, kad mokslo ir studijų sistema turi būti pertvarkoma vadovaujantis išteklių koncentravimo bei efektyvaus naudojimo, autonomijos, atsakomybės ir atskaitomybės, valstybės reguliavimo racionalumo bei veiksmingumo, laisvos konkurencijos, asmeninio suinteresuotumo, mokslo ir studijų tinklo gerinimo principais.

Tačiau, 2009 metų Mokslo ir studijų įstatymas ne tik nesukūrė efektyvios ir konkurencingos mokslo ir studijų sistemos, bet ir pagilino aukštojo mokslo krizę. Tikrosios ir pagrindinės krizės priežastys – deformuotas aukštojo mokslo tinklas; ydingas valdymo modelis, priėmus antikonstitucinį MSĮ; ir kraštutinai prastas finansavimas.

Šiuo metu svarstomas Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 projektas (Projektas XIIP-3376) nesprenžia susidariusių esminių aukštojo mokslo problemų – 1) tinklo pertvarkos ir

atleidžiamų mokslininkų kokybiško užimtumo; 2) autonomijos sugražinimo; 3) naujo finansavimo modelio įdiegimo. Jame išlieka antikonstitucinės nuostatos.

Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas svarstomam Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 projektui, kelis kartus pateikė įstatymo pakeitimus ir papildymus, atitinkančius Konstitucinio teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimą, nes projektas buvo keičiamas kelis kartus. Tačiau mūsų pasiūlymai, keisti antikonstitucines įstatymo nuostatas, buvo ignoruojami.

Nepritarėme antikonstituciniam Mokslo ir studijų įstatymo projektui, siūlėme iš esmės taisyti MSĮ projekto 26 str. 1 dalies, 27 str. 1 ir 2 dalies, 28 str. 2 dalies 8, 10, 11 ir 13 punktų nuostatas, nes jos prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalies, 41 straipsnio 3 dalies, 42 straipsnio 1 dalies nuostatoms, kurių turinį yra atskleidęs Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas: 1994 m. birželio 27 d., 2002 m. sausio 14 d., 2002 m. vasario 5 d., 2008 m. vasario 20 d., 2008 m. kovo 20 d., 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimuose.

LR Konstitucinio teismo išaiškinimas dėl aukštųjų mokyklų autonomijos:

Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje yra konstatuota, **kad tradiciškai aukštosios mokyklos autonomija suprantama kaip teisė savarankiškai nustatyti ir įtvirtinti įstatuose ar statute savo organizacinę ir valdymo struktūrą, ryšius su kitais partneriais, mokslo ir studijų tvarką, studijų programas, studentų priėmimo tvarką, spręsti kitus su tuo susijusius klausimus, taip pat, kad yra tam tikros veiklos sritys, laisvos nuo vykdomosios valdžios kontrolės** (Konstitucinio Teismo 1994 m. birželio 27 d., 2002 m. sausio 14 d., 2002 m. vasario 5 d., 2008 m. vasario 20 d. nutarimai).

Gerbiamoji LR Seimo Pirmininke, Gerbiamieji Seimo nariai, kviečiame JUS antrą kartą nežengti autoritarinės ir neteisinės valstybės link, kur Konstitucijos normos ir įstatymo viršenybės principai taikomi pasirinktinai, pagal įtakingųjų įgeidžius ir patogumą.

Mes siūlome laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimo ir kuo skubiau pakeisti antikonstitucines projekto nuostatas, gražinant šį projektą rengėjams tobulinti.

Pagal LAMPSS tarybos 2015 -12-11 d nutarimą

LAMPSS vicepirmininkė Vitalija Skėruvienė